

Заместитель Председателя Правительства
Республики Саха (Якутия)
С.В. Местников

13.11.2025

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ

Сертификат 008BAEAD0190A61A5FC7F3AF5C13C7CA0F

Владелец Местников Сергей Васильевич

Действителен с 29.04.2025 по 23.07.2026

САХА ТЫЛЫН, ЛИТЕРАТУРАТЫН УОННА КУЛТУУРАТЫ
III ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭТЭЭБИ СИЙИЭНИН ТЭРЭЭНИННЭРЭ

Буолар сирэ: Дьокуускай куорат
Буолар кэмэ: сэтинньи 25-26 күннэрэ 2025 с.

Күнэ- дьыла	Бириэмэтэ	Тэрээһин	Буолар сирэ	Эппиэттээх дьон
СЭТИННЬИ 25 КҮНЭ. СИЙИЭС ҮЛЭТИН 1-кы КҮНЭ				
СИЙИЭС КЫТТЫЛААХТАРЫН БЭЛИЭТЭЭНИН				
Сэтинньи 25 күнэ	09.00-10.00	Сийиэс кыттылаахтарын бэлиэтээһин. Пресса үлэтэ, хаартыскаҕа түһэри	П.А.Ойуунускай аатынан Саха академическай тыйаатыра, Орджоникидзе уул.1	Саха Өрөспүүбүлүкэтин Үөрэххэ уонна наукаҕа министиэристибэтэ
«САХАМ ТЫЛА ҮҮНЭ-САЙДА ТУРДУН!» (БЫЫСТАПКА ҮЛЭТЭ)				
Сэтинньи 25 күнэ	09.00-13.00	«ҮӨРЭХ ТЫЛЫН САЙДАР ЭЙГЭТЭ» Саха тылын уонна литературатын учуобунньуктарын, көмө босуобуйаларын, оҕо аналлаах сахалыы кинигэлэрин,	П.А.Ойуунускай аатынан Саха академическай тыйаатыра Дьокуускай куорат, Орджоникидзе уул.1	С.А.Новгородов аатынан «Айар» кинигэ кыһата, СӨ Национальной библиотекэ, Н.Е.Мординов-Амма Аччыгыйын аатынан «Кэскил» оҕо издательствота , «Дани-Алмаас» хампаанньа

		методическай литератураларын, быыстанкалара		
Сэтинньи 25 күнэ	09.00-13.00	«Саха Өрөспүүбүлүкэтигэр судаарыстыбаннай уонна дьин таһымнаах тылларын харыстааһын уонна сайыннарыы». Саха Өрөспүүбүлүкэтин судаарыстыбаннай бырагырааматын чэрчитинэн анал бырайыактары сырдатыы		Саха Өрөспүүбүлүкэтин Култуураҕа уонна духуобунай сайдыыга министиэристибэтэ
САХА ТЫЛЫН, ЛИТЕРАТУРАТЫН УОННА КУЛТУУРАТЫН УЧУУТАЛЛАРЫН III ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭТЭЭБИ СИЙИЭНИН СҮРҮН МУННАҔА				
Сэтинньи 25 күнэ	10.00-13.00	СИЙИЭС ҮЛЭТИН ҮӨРҮҮЛЭЭХТИК АРЫЙЫ	П.А.Ойуунускай аатынан Саха академическай тыйаатыра Орджоникидзе уул.1	Саха Өрөспүүбүлүкэтин Үөрэххэ уонна наукаҕа министиэристибэтэ, Саха Өрөспүүбүлүкэтин Култуураҕа уонна духуобунай сайдыыга министиэристибэтэ
		Наҕараада туттарыыта		
Сэтинньи 25 күнэ	13.00-13.30	СИЙИЭС ДЭЛЭГЭЭТТЭРЭ УОПСАЙ ХААРТЫСКАҔА ТҮҥҮҮЛЭРЭ		Саха Өрөспүүбүлүкэтин Үөрэххэ уонна наукаҕа министиэристибэтэ
«УЧУУТАЛ МАСТАРЫСКЫАЙА» (саха тылын уонна литературатын, култууратын бастын учууталларын, иитээччилэрин маастар-кылаастара)				
Сэтинньи 25 күнэ	15.00-17.00	«Төрөөбүт тыл уонна литература бастын учуутала» күрэс лауреаттарын, кыайыылаахтарын маастар-кылаастара	С.Н.Донской -II аатынанҮөрэҕи сайыннараp уонна идэни үрдэтэр института Ленин пр.3.	С.Н.Донской -II аатынан Үөрэҕи сайыннараp уонна идэни үрдэтэр института
Сэтинньи 25 күнэ	15.00-17.00	САХАЛЫЫ ИИТИИ-ҮӨРЭТИИ БИЛИМИН САЙЫННАРЫЫ ➤ Научнай-чинчийэр хайысханы оскуолаҕа сайыннарыы ➤ Сахалыы үөрэтии-иитии мэтиэдьикэтинэн дьарыктанар	СӨ НА Төрөөбүт тылы үөрэтэр, чинчийэр, сайыннараp киинэ, Ленин пр.33	СӨ НА Төрөөбүт тылы үөрэтэр, чинчийэр, сайыннараp киинэ, РНА СС Гуманитарнай чинчийии уонна хотугу аҕыйах ахсааннаах омуктар проблемаларын института, М.К.Аммосов аатынан Хотугулуу- Илинни бэдэрээлинэй үнүбэрситиэт

		учуонайдары бэлэмнээһин, чинчийиилэр түмүктэрэ, ➤ Чинчийи түмүгүн үөрэх эйгэтигэр туһаныы		
Сэтинньи 25 күнэ	15.00-17.00	ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭТЭЭБИ СЭМИНЭЭР «Үөрэнээччи чинчийэр үлэтин тэрийи нымалара»	РНА СС Гуманитарнай чинчийи уонна хотугу абыйах ахсааннаах омуктар проблемаларын института Петровскай уулусса,1	РНА СС Гуманитарнай чинчийи уонна хотугу абыйах ахсааннаах омуктар проблемаларын института
Сэтинньи 25 күнэ	17.00-18.00	САХА ТЫЛЫН, ЛИТЕРАТУРАТЫН, КУЛТУУРАТЫН УЧУУТАЛЛАРЫН ТҮМСҮҮТҮН МУННАБА ➤ Түмсүү үс сыллаабы үлэтин отчуота (бэрэссэдээтэл -Барашкова Ж.Ф.) ➤ Түмсүү сана састаабын, бэрэссэдээтэлин талыы	С.Н.Донской -II аатынан Үөрэби сайынналар уонна идэни үрдэтэр института Ленин пр.3.	С.Н.Донской -II аатынан Үөрэби сайынналар уонна идэни үрдэтэр института, Саха тылын, литературатын, култууратын учууталларын түмсүүтэ
ОЛОНХО ДЕКАДАТЫН ТЭРЭЭҢИННЭРЭ (тусна бырагырааманан) https://olonkhotheater.ru/wp-content/uploads/2025/11/ПРОГРАММА-МЕРОПРИЯТИЙ-ДЕКАДА-ОЛОНХО-2025.pdf				
Сэтинньи 25 күнэ	18.00ч.	ОЛОНХО ДЕКАДАТЫН ҮӨРҮҮЛЭЭХ ТЭРЭЭҢИНИН АРЫЛЛЫЫТА	П.А.Ойуунускай аатынан Саха академическай тыйаатыра Дьокуускай куорат, Орджоникидзе уул.1	Саха Өрөспүүбүлүкэтин Бырабытталыстыбата, Саха Өрөспүүбүлүкэтин Култуураба уонна духобунай сайдыыга министиэристибэтэ
СЭТИННЬИ 26 КҮНЭ. СИЙИЭС ҮЛЭТИН 2-с КҮНЭ				
САХА ТЫЛЫН, ЛИТЕРАТУРАТЫН УОННА КУЛТУУРАТЫН ҮӨРЭТИИ КЭНСИЭПСИЙЭТИН ОЛОХХО КИЛЛЭРИИ (түһүлгэнэн үлэ)				

Сэтінньи 26 күнэ	10.00-13.00	САХАЛЫЫ ТЫЛЫНАН ИИТЭР-ҮӨРЭТЭР УСУЛУОБУЙАНЫ ҮӨРЭХ ЭЙГЭТИГЭР ТЭРИЙИИ <i>(УОПСАСТЫБАННАЙ ТҮМСҮҮЛЭР ТУҢҮЛГЭЛЭРЭ)</i> ➤ Эйгэни тэрийи уратыта (таһымнарынан) (уһуйаан, алын сүһүөх, орто сүһүөх о.д.а); ➤ Сахалар түөлбэлээн олорор нэһилиэктэригэр төрөөбүт тылынан иити-үөрэтии ; ➤ Дьокуускай куоракка төрөөбүт тылынан иити-үөрэтии; ➤ Эбии үөрэх тэрилтэлэригэр сахалыы иити-үөрэтии; ➤ Төрөппүтү кытта үлэни тэрийи;	С.Н.Донской –II аатынан Үөрэби сайыннарар уонна идэни үрдэтэр института, Ленин пр. 3	С.Н.Донской -II аатынан Үөрэби сайыннарар уонна идэни үрдэтэр института "Ийэ эйгэ». Саха НКИХ , “Саха тыла 400”, сахалыы иитэр уһуйааннар түмсүүлэрэ “Силис” саха тылын үөрэтэр киин, “Сайдыс” оҕону сайыннарар киин, Саха тылын судаарыстыбаннай тыл быһыытынан үөрэтэр учууталлар түмсүүлэрэ, Саха тылын уонна литературатын учууталларын түмсүүлэрэ, Саха тылын, литературатын эдэр учууталларын түмсүүтэ, “Түмэн” ыччат түмсүүтэ, Дьокуускай куорат Ийэ тылынан үөрэтэр алын сүһүөх учууталларын түмсүүтэ
Сэтінньи 27 күнэ	10.00-13.00	ИДЭБЭ БЭЛЭМНИИР ҮӨРЭХ ТЭРИЛТЭЛЭРИГЭР САХА ТЫЛЫН, ЛИТЕРАТУРАТЫН УОННА КУЛТУУРАТЫН ҮӨРЭТЭР УСУЛУОБУЙАНЫ ТЭРИЙИИ, ТУПСАРЫЫ ➤ Орто идэбэ бэлэмниир үөрэх тэрилтэлэригэр саха тылын, литературатын уонна култууратын үөрэтии ➤ Үрдүк үөрэх тэрилтэлэригэр саха тылын, литературатын уонна култууратын үөрэтии ➤ Уһуйаанна (дьыссаакка) сахалыы иитэр-үөрэтэр педагогтар ➤ Начаалынай кылааска сахалыы иитэр-үөрэтэр учууталлар ➤ Сахалыы (икки тылынан) үөрэтэр предметник учууталлар	Дьокуускайдааҕы педагогической кэллиэс, Ленин пр. 5	М.К.Аммосов аатынан Хотугулуу- Илинни бэдэрээлинэй үнүбэрситиэт Профессиональной үөрэхтээһини сайыннарар институт

		➤ Психологтар, эбии үерэх педагогтар, социальнай педагогтар ➤ Идэбэ бэлэмниир орто уонна үрдүк үерэх тэрилтэтигэр саха тылын, литературатын уонна култууратын үерэтэр босуобуйалар, цифровой өрөсүүрсэлэр		
Сэтинньи 26 күнэ	10.00-13.00	ОЛОНХО ПЕДАГОГИКАТА ➤ дыссаат, оскуола саастаах оҕолорго үерэтии-ингэрии уратыта, ➤ олоххо киллэрии көдьүүһэ	С.Н.Донской -II аатынанҮөрэҕи сайыннарар уонна идэни үрдэтэр института, Ленин пр. 3	С.Н.Донской -II аатынан Үөрэҕи сайыннарар уонна идэни үрдэтэр института
Сэтинньи 26 күнэ	10.00-13.00	АНЫҒЫ ЫАЛГА ОҢОНУ САХАЛЫЫ ИИТИИ ➤ Норуот педагогиката ➤ Төрөппүт оскуолата ➤ «Эркээйи эргиирэ» ➤ Сахалыы иитии бастын холобурдара	М.К.Аммосов аатынан Хотугулуу- Илинни бэдэрээлинэй үнүбэрситиэт, Ленин пр. 2	“Ийэ тыл”, “Ийэ тыл кэскилэ” хамсааһыннар, Норуот педагогикатын ассоциацията, Н.Е.Мординов-Амма Аччыгыйын аатынан «Кэскил» оҕо издательствота
Сэтинньи 26 күнэ	10.00-13.00	ДОРУОБУЙАЛАРЫГАР ХААЧЧАХТААХ ОҕОЛОРГО ТӨРӨӨБҮТ ТЫЛЫ ҮӨРЭТИИ УРАТЫТА ➤ бастын уопут, ➤ үерэтии көдьүүһэ ➤ аар кыһалҕалар	С.Н.Донской -II аатынанҮөрэҕи сайыннарар уонна идэни үрдэтэр института Ленин пр. 3	С.Н.Донской -II аатынан Үөрэҕи сайыннарар уонна идэни үрдэтэр института
КЭПСЭТИИИ. САНАА АТАСТАҒЫЫ (ДИСКУССИЯ) ТҮҒҮЛГЭЛЭРЭ				
Сэтинньи 26 күнэ	14.00-17.00	САХАЛЫЫ ҮӨРЭТИИ ХААЧЫСТЫБАТЫН КЭТЭЭН КӨРҮҮ, ҮРДЭТИИ ➤ Саха тылын, литературатын үерэтиигэ өрөспүүбүлүкэтээҕи бэрэбиэркэлиир үлэ; ➤ Саха тылын, литературатын үерэтиигэ өрөспүүбүлүкэтээҕи биир кэлим эксээмэн; ➤ Саха тылыгар, литературатыгар уонна култууратыгар ытыллал олимпиадалар;	С.Н.Донской -II аатынан Үөрэҕи сайыннарар уонна идэни үрдэтэр института, Ленин пр. 3	Үерэх хаачыстыбатын кэтээн көрөр киин, М.К.Аммосов аатынан Хотугулуу- Илинни бэдэрээлинэй үнүбэрситиэт Арассыыйа Бэдэрээссийэтин Хотугулуу-Илин норуоттарын тылларын уонна култууратын үнүстүүтэ, С.Н.Донской -II аатынан Үөрэҕи сайыннарар уонна идэни үрдэтэр института

Сэтгэнний 26 күнэ	14.00-17.00	САХАЛЫЫ ҮӨРЭХ КИНИГЭЛЭРЭ, БОСУОБУЙАЛАР, ИИТЭР-ҮӨРЭТЭР МАТЫРЫЙААЛЛАРЫ ТУҢАНЫИ (<i>тахымнарынан үлэ</i>) 1. ОСКУОЛА ИННИНЭЭБИ СААСТААХ ОБОЛОРГО АНАЛЛААХ (<i>0-7 саастаахтар</i>) ➤ Уһуяаанна оболору сахалыы иитэр-үөрэтэр кинигэлэр ➤ Сайыннарар оонньуурдар. 2. АЛЫН СУҢҮӨХХЭ АНАЛЛААХ (<i>1-4 КЫЛААСТАР</i>) ➤ Саха тылыгар; ➤ Литература аабыытыгар, ➤ Кылаас таһынан дыарыкка, Төрүт култуураба үөрэтэр учуобунньуктар, босуобуйалар, цифровой өрөсүүрсэлэр 3. ОРТО УОННА ҮРДҮКҮ СУҢҮӨХХЭ АНАЛЛААХ (<i>5-9, 10-11 кылаастар</i>) ➤ Саха тылыгар, ➤ Саха литературатыгар, ➤ Кылаас таһынан дыарыкка, ➤ Төрүт култуураны үөрэтэр учуобунньуктар, босуобуйалар, цифровой өрөсүүрсэлэр	С.Н.Донской -II аатынанҮөрэби сайыннарар уонна идэни үрдэтэр института Ленин пр.3 Дьокуускайдаабы педагогической кэллиэс, Ленин пр. 5	Саха Өрөспүүбүлүкэтин Үөрэххэ уонна наукаба министиэристибэтэ; С.Н.Донской -II аатынан Үөрэби сайыннарар уонна идэни үрдэтэр института СӨ НА Төрөөбүт тылы үөрэтэр, чинчийэр, сайыннарар киинэ, М.К.Аммосов аатынан Хотугулуу- Илинни бэдэрээлинэй үнүбэрситиэт Арасыйыа Бэдэрээссийэтин Хотугулуу-Илин норуоттарын тылларын уонна култууратын үнүстүүтэ С.А.Новгородов аатынан «Айар» кинигэ кыһата, СӨ Национальной библиотэтиэкэ; Дани-Алмаас» хампаанньа
Сэтгэнний 26 күнэ	14.00-17.00	СЫЫППАРА ЭЙГЭТЭ ТӨРӨӨБҮТ ТЫЛЫНАН ИИТЭРГЭ- ҮӨРЭТЭР ГЭ КӨМӨТӨ ➤ Үөрэххэ аналлаах сыыппара бырайыактарын ➤ Учууталлар сыыппара үөрэбэр	Арктикатаабы судаарыстыбаннай култуура уонна искусство института, 4 эт., 410 аудит. Орджоникидзе уулусса, 4	Саха Өрөспүүбүлүкэтин Инновацияба, цифровой сайдыыга уонна инфокоммуникационнай технологияларга министиэристибэтэ; Саха Өрөспүүбүлүкэтин Саҥа технологияларын института;

		бырайыактара ➤ Аралдытар, үөрэтэр сыыппара контена; ➤ Онгоһук өй өнөтө, туһата		Н.Е.Мординов-Амма Аччыгыйын аатынан «Кэскил» оҕо издательствота, Өрөспүүбүлүкэтээҕи тирэх киин «Саха сириҥ кэнчээри ыччата», «Саха» НКИХ Арктической судаарыстыбаннай култуура уонна искусство института, СӨ Национальной библиотэтиэкэ
Сэтинньи 26 күнэ	14.00-15.00 (бэлиэтэнии) 15.00-17.00	«АЛГЫСТААХ САХАМ ТЫЛА» (Дьокуускай куорат түһүлгэтэ)	М.Е. Николаев аатынан Дьокуускай куорат 40-с №-дээх орто оскуолата И. Кульбертинова уулусса, 1а	Дьокуускай куорат Үөрэҕин салалтата, М.Е.Николаев аатынан Дьокуускай куорат 40-с № дээх орто оскуолата
Сэтинньи 26 күнэ	14.00-17.00	«САХА ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭТИГЭР СУДААРЫСТЫБАННАЙ УОННА ДЫИН ТАҤЫМНААХ ТЫЛЛАРЫН ХАРЫСТААҤЫН УОННА САЙЫННАРЫЫ» Саха Өрөспүүбүлүкэтин судаарыстыбаннай бырагырааматын чэрчитинэн анал бырайыактар	С.Н.Донской -II аатынан Үөрэҕи сайыннарар уонна идэни үрдэтэр института, Ленин пр. 3	Саха Өрөспүүбүлүкэтин Култуураҕа уонна духуобунай сайдыыга министиэристибэтэ
Сэтинньи 26 күнэ	14.00-17.00	«САХА ТЫЙААТЫРА Ыччат өйүн-санаатын уһугуннарар эйгэ» стратегическай сисэссийэ	Төрүт олохтоох омуктар тыйаатырдара, Чернышевская уулусса, 14	Саха Өрөспүүбүлүкэтин Култуураҕа уонна духуобунай сайдыыга министиэристибэтэ, П.А.Ойуунускай аатынан Саха академическай тыйаатыра, Үүнэр көлүөнэ тыйаатыра, Олонхо тыйаатыра, Төрүт олохтоох омуктар тыйаатырдара
ИДЭ ТАҤЫМЫН ҮРДЭТЭР КУУРУСТАР				
Сэтинньи 25-27 күннэрэ	10.00-17.00	Куурус тиэмэтэ «Саха тылын уонна литературатын үөрэтии сонун хайысхалара» 24ч.	С.Н. Донской -II аатынан Үөрэҕи сайыннарар уонна идэни үрдэтэр института	С.Н.Донской -II аатынан Үөрэҕи сайыннарар уонна идэни үрдэтэр института

Сэтинньи 25-26 күннэрэ	10.00-17.00	Куурус тиэмэтэ «Аныгы кэмнэ төрөөбүт тылы үөрэтии» 16ч.	Профессиональнай үөрэхтээһини сайыннараp институт	Профессиональнай үөрэхтээһини сайыннараp институт
ҮӨРЭТЭРГЭ-ИИТЭРГЭ ТУҢУЛАММЫТ ТЭРЭЭҢИННЭР				
Сэтинньи 25-27 күннэрэ	куйаар ситиминэн	ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭТЭЭБИ ТӨРҮТ КУЛТУУРА ОЛИМПИАДАТА (үөрэнээччилэргэ аналлаах)		Арктической судаарыстыбаннай култуура уонна искусство института
Олонхо декадатын чэрчитинэн	куйаар ситиминэн	ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭТЭЭБИ ОЛОНХО ОЛИМПИАДАТА (7-10 кылаас үөрэнээччилэригэр аналлаах)		С.Н.Донской -II аатынан Үөрэби сайыннараp уонна идэни үрдэтэр института
КУЛТУУРУНАЙ, СЫННЬАЛАН ТЭРЭЭҢИННЭР				
Сэтинньи 23-26 күннэрэ	Туспа бырагыраама нан	Испэктээк көрүү		П.А.Ойуунускай аатынан Саха академической тыйаатыра
Сэтинньи 23-26 күннэрэ	Туспа бырагыраама нан	Сахалыы киинэлэри көрүү		Саха Өрөспүүбүлүкэтин Култуураҕа уонна духуобунай сайдыыга министиэристибэтэ, «Сахафильм» НХ
Сэтинньи 23-26 күннэрэ	Туспа бырагыраама нан	Түмэлгэ сылдыыы		Саха Өрөспүүбүлүкэтин Култуураҕа уонна духуобунай сайдыыга министиэристибэтэ